

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/197/2020
Identifikačné číslo spisu:	5118204959
Dátum vydania rozhodnutia:	07.12.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:5118204959.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: B. S., bytom I. C. B., N. XXXX/XX, právne zastúpená JUDr. Andreou Vladárovou, advokátkou, so sídlom v Žiline, Veľká okružná 17, proti žalovanému: A. S., bytom I. C. B., N. XXXX/XX, právne zastúpený: ADVOKÁTI Müller & Dikoš, s.r.o., so sídlom Závodská cesta 3911/24, Žilina, IČO: 36 864 455, o zrušenie zabezpečovacieho opatrenia, vedenej na Okresnom súde Žilina sp. zn. 41C/16/2018, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline sp. značka 7Co/226/2019 z 22. januára 2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „súd odvolací“) potvrdil uznesenie Okresného súdu Žilina č. k. 41C/16/2018-164 z 1. júla 2019, ktorým súd prvej inštancie zamietol návrh žalovaného na zrušenie zabezpečovacieho opatrenia, ktoré bolo nariadené uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/228/2018 zo 16.10.2018, ktorým súd zriadil záložné právo v prospech žalobkyne k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v k. ú. I. C. B., evidovaným na LV č. XXXX a LV č. XXXX (konkrétne špecifikovaných vo výroku uznesenia) v zmysle § 343 ods. 1 až 3 CSP. Dôvodom podania návrhu žalovaného na zrušenie zabezpečovacieho opatrenia bolo tvrdenie, že pohľadávka žalobkyne, ktorá vznikla na základe rozsudku Okresného súdu Žilina č. konania 6C/228/2011-509 z 30.06.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/74/2017 z 30.11.2017 z titulu vysporiadania bezpodielového vlastníctva a vysporiadania podielového spoluvlastníctva v celkovej výške 76.947,94 € bola splnená plnením tretích osôb, a to platbami vo výške 20.000 € a 48.047,94 €, ktoré boli poukázané na účet žalobkyne z účtu pani Ľudmily Hlavatovičovej a platby vo výške 8.900 €, ktorá bola poukázaná z účtu obchodnej spoločnosti BVG, s.r.o., na účet žalobkyne vo výške 8.900 €.

2.1. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok (ďalej len

„C. s. p.“ alebo aj „CSP“, „Civilný sporový poriadok“) tvrdiac, že uznesenie odvolacieho súdu trpí vadou, ktorá predstavuje zásadný zásah do práva žalovaného na spravodlivý proces. Odvolaciemu súdu vyčítal, že zabezpečovacie opatrenie bolo nariadené za účelom zabezpečenia pohľadávky žalobkyne, ktorá preukázateľne zanikla už pred nariadením zabezpečovacieho opatrenia, ešte 6. augusta 2018, keď žalobkyňa prijala plnenie v celkovej výške 76.947,94 € od tretích osôb, ktoré plnili so súhlasom žalovaného. Žalobkyňa plnenie od tretích osôb neodmietla, potvrdila prijatie plnenia a ani netvrdila, že by predmetné plnenie od tretích osôb prijala na základe iného právneho titulu.

2.2. Predmetnú pohľadávku žalovaný splnil ešte pred podaním návrhu na vykonanie exekúcie zo strany žalobkyne, pričom v exekučnom konaní sp. značka 55Ek/1084/2018 vedenej na Okresnom súde v Banskej Bystrici súd úplne inak posúdil rovnakú argumentáciu žalovaného (povinného) a zamietol sťažnosť oprávnenej (žalobkyne) a následne prišlo k zastaveniu exekúcie z dôvodu splnenia dlhu.

2.3. Dovolateľ je názoru, že odvolací súd i súd prvoinštančný sa v procese dokazovania dopustili zásadných väd, ktoré v podstate dovolateľovi znemožnili uplatnenie prostriedkov procesnej obrany, čím došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, keď za svojvoľné považuje najmä hodnotenie transakcií, z ktorých vyplynulo zaplatenie záväzkov žalovaného voči žalobkyni prostredníctvom tretích osôb.

2.4. Záverom požiadal dovolací súd, aby zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodol o návrhu na odklad právoplatnosti napadnutého uznesenia až do právoplatného skončenia konania na dovolacom súde.

3. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného uviedla, že nikdy nepoprela, že by prijala na svoj účet 6.8.2018 od tretích osôb sumu v súhrne 76.947,94 €, avšak pri popise predmetných transakcií nebolo vyznačené, že ide o platby z titulu vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov, preto nemožno hovoriť o zneužití práva zo strany žalobkyne. K opatrnosti ju viedli úkony žalovaného pri zbavovaní sa majetku po rozvoде, ktoré vo vyjadrení k dovolaniu popísala. Zároveň uviedla, že exekúcia bola zastavená uznesením, ktoré nadobudlo právoplatnosť 18. februára 2020, čo znamená, že zabezpečovacie opatrenie, ktoré bolo v tejto veci nariadené z dôvodu obavy, že exekúcia bude ohrozená, stratilo význam. Aj obava žalobkyne z popretia plnenia tretích osôb už pominula, keďže ak by tretie osoby, ktoré za žalovaného záväzok zaplatili, plnili bez právneho dôvodu, ich pohľadávka je už premlčaná. Žalobkyňa preto písomne vyslovila súhlas so zrušením zabezpečovacieho opatrenia, ktoré bolo nariadené Krajským súdom v Žiline dňa 16.10.2018. Navrhla dovolaciemu súdu, aby dovolanie žalovaného ako neprípustné odmietol s poukazom na § 447 CSP alternatívne, aby dovolanie podľa § 448 CSP ako nedôvodné zamietol a priznal jej náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100%.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané včas, stranou, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané, zastúpenou advokátom, sa zaoberal jeho prípustnosťou a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť.

5. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

6. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie

prípustné podľa § 420 C. s. p. je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí (porovnaj R 19/2017).

8. Dovolací súd sa preto v prvom rade zaoberal tým, či uznesenie odvolacieho súdu spĺňa atribút rozhodnutia vo veci samej alebo rozhodnutia, ktorým sa konanie končí a dospel k záveru, že v danom prípade uznesenie odvolacieho súdu takýto atribút spĺňa.

9. Dovolací súd nespochybňuje, že rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu žalovaného na zrušenie zabezpečovacieho opatrenia, je rozhodnutím vo veci samej, pretože zabezpečovacie opatrenie bolo zriadené až po skončení konania vedeného na Okresnom súde Žilina sp. značka 6C/228/2011, predmetom ktorého bolo rozhodnúť a vyporiadať bezpodielové spoluvlastníctvo manželov na čas po rozvoze. K obdobnému záveru dospel dovolací súd už v rozhodnutiach sp. zn. 8 Cdo 83/2017, sp. zn. 3 Cdo 157/2017, ktoré bolo judikované pod R 21/2018 a uverejnené v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu SR a súdov SR 2/2018 vo vzťahu k neodkladným opatreniam.

10. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014).

11. Ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany (dovolateľa) nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením ich súdnej ochrany. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom odvolacom návrhu spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti). V tomto prípade odvolací súd prejednal odvolanie žalovaného síce nad rámec zákona (§ 357 e/ C.s.p.- odvolanie je prípustné len vo vzťahu k uzneseniu súdu prvej inštancie o zrušení zabezpečovacieho opatrenia, nie o zamietnutí návrhu na zrušenie zabezpečovacieho opatrenia), pretože rozhodoval o odvolaní, ktoré nebolo prípustné, avšak takýmto postupom do práv dovolateľa nezasiahol.

12. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

13. V preskúmvanej veci z obsahu spisu vyplýva, že skutkový stav zistený odvolacím súdom v čase vydania uznesenia Krajským súdom v Žiline ku dňu 22. januára 2020 zodpovedá obsahu spisu a dovolací súd je ním viazaný podľa § 442 CSP. Preto pokiaľ dovolateľ poukazuje v dovolaní na skutočnosti, ktoré nastali až po rozhodnutí odvolacieho súdu - a to na uznesenie exekučného Okresného súdu Banská Bystrica sp. značka 55 Ek/1084/2018 zo 17.02.2020, tak tieto nie sú predmetom posúdenia v dovolacom konaní v tom zmysle, že dovolací súd na ne nie je oprávnený prihliadať, ale podľa najvyššieho súdu tvoria relevantný základ na to, aby žalovaný podal na súd prvej inštancie nový návrh o zrušení zabezpečovacieho opatrenia práve z dôvodu existencie nových skutočností, za ktoré podľa dovolacieho súdu patrí okrem iného i písomný súhlas žalobkyne na zrušenie predmetného

zabezpečovacieho opatrenia, ktorý oznámila dovolaciemu súdu vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného z 18.08.2020.

14. Dovolací súd sa stotožnil so záverom odvolacieho súdu, že z teórie práva a zo súdnej praxe vyplýva, že skutočnosť splnenia dlhu preukazuje dlžník, a nie veriteľ. Je zrejmé, že ak dlh nezaniká v dôsledku plnenia dlžníka, ale plnením tretej osoby, k plneniu za týchto podmienok môže dôjsť: v dôsledku prevzatia dlhu v zmysle § 531 ods. 1 Občianskeho zákonníka alebo pristúpením k záväzku (podľa dohody s dlžníkom) v zmysle § 534 Občianskeho zákonníka. Žalovaný až v dovolaní preukazoval právny dôvod, na základe ktorého došlo k zániku jeho dlhu, najmä poukazom na ukončenie exekučného konania zastavením. Žalovaným poskytované tvrdenia a predložené listinné dôkazy, o akú „dohodu“ medzi ním a Ľudmilou Hlavatovičovou a spoločnosťou BVG, s.r.o. sa jedná, pri preukazovaní zániku záväzku na základe rozsudku Okresného súdu Žilina č. konania 6C/228/2011-509 z 30.6.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/74/2017 z 30. novembra 2017 tak, ako správne v dôvodoch uznesenia konštatovali súd prvej inštancie i odvolací súd, neboli v tom čase dostatočné pretože ani zo špecifikácie/ identifikácie platieb nebolo zrejmé, že išlo o úhradu dlhu žalovaného.

15. So zreteľom na uvedené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. f) C. s. p. ako neprípustné odmietol pretože v dovolacom konaní nezistil existenciu vady zmätočnosti namietanú dovolateľom v konaní na odvolacom súde. S poukazom na výsledok dovolacieho konania nerozhodoval ani o návrhu dovolateľa na odklad právoplatnosti napadnutého uznesenia a naň nadväzujúceho uznesenia Okresného súdu Žilina č. k. 41C/16/2018-227 z 21. februára 2020.

16. Obiter dictum dovolací súd poukazuje na ustanovenie § 357 e/ C.s.p., ktorého zámerom bolo eliminovať prípustnosť odvolania po vydaní zabezpečovacieho opatrenia (aj v prípade, ak bolo vydané po skončení konania), v zásade na prípady, ak nastanú zmeny vo veci vedúce k zrušeniu zabezpečovacieho opatrenia. Ak je návrh na zrušenie zabezpečovacieho opatrenia zamietnutý prvoinštančným súdom, potom vzhľadom na charakter osobitného inštitútu zabezpečovacieho opatrenia, podľa názoru dovolacieho súdu postačuje, ak sa s návrhom vysporiada len súd prvej inštancie (bližšie pozri aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Obdo 37/2021) bez prípustnosti odvolania.

17. O náhrade trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol tak, ako uviedol vo výroku, v zmysle § 451 ods. 3 C.S.P. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania nemusí dovolací súd odôvodňovať v prípade, ak bolo dovolanie odmietnuté.

18. Toto uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.